

Nr 183.

Av herr **Karlsson** i Stuvsta m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till grundförbättringar, statens avdikningsanslag.

Den av förra årets riksdag på förslag av Kungl. Maj:t beslutade omläggningen av den statsunderstödda torrlägningsverksamhetens organisation har medfört uppkomsten av en rationell apparat för ifrågavarande verksamhet, vars stora betydelse för jordbrukets rationalisering och förkovran torde ligga i öppen dag.

Emellertid äro de av statsmakterna beviljade bidragsmedlen till denna verksamhet synnerligen otillräckliga, vilket framgår av lantbruksstyrelsens uppställning över såväl inneliggande som normalt emotsedda ansökningar under innevarande budgetår:

»Vid ingången av budgetåret 1945/46 funnos hos lantbruksstyrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 586 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av omkring 9 300 000 kronor. Utöver nämnda ansökningar torde under budgetåret nya dylika ansökningar kunna förväntas inkomma till ett sammanlagt belopp av omkring 4 000 000 kronor.

För tillgodoseende under löpande budgetår av samtliga såväl föreliggande som under året motsedda ansökningar skulle sålunda erfordras en bidragstilldelning av $(9\,300\,000 + 4\,000\,000 =)$ 13 300 000 kronor.»

Då enligt beslut av föregående års riksdag bidrag från statens avdikningsanslag under innevarande budgetår må beviljas å tillhopa högst 4 000 000 kronor skulle ansökningar på ett sammanlagt belopp av 9 300 000 kronor väntas bli överförda till budgetåret 1946/47. Enligt lantbruksstyrelsens beräkning torde under kommande budgetår nya ansökningar inkomma å tillhopa minst 4 000 000 kronor, varför anslagsbehovet under nästa budgetår torde uppgå till minst 13 300 000 kronor.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 1 har, under nionde huvudtiteln, punkt 154 (20. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag), äskats ett bidragsbelopp av endast 4 000 000 kronor. Det av Kungl. Maj:t äskade beloppet utgör sålunda mindre än en tredjedel av det beräknade behovet. På grund av otillräcklig medelsanvisning har beträffande denna bidragsverksamhet under flera år det förhållandet varit rådande, att bidragssökande fått vänta i flera år på att få sina ansökningar behandlade. Ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle medföra att denna från synpunkten av jordbrukets rationalisering betänkliga eftersläpning snarare ökade än minskade.

I departementschefens förklaring säges »att med hänsyn till att statsmakterna ännu icke tagit ståndpunkt till frågan om jordbrukets framtida rationalisering en viss försiktighet bör iakttagas med beviljande av medel från anslaget. Ehuru det givetvis i betraktande av angelägenheten av att förkorta den långa väntetiden för bidragsansökningarnas avgörande vore önskvärt med en ökad bidragstilldelning till förevarande verksamhet, finner jag mig likväl i nuvarande läge icke kunna förorda högre tilldelning än för innevarande budgetår eller 4 000 000 kronor.»

Denna motivering synes oss föga hållbar. Den strukturella omläggning av jordbruksdriften, som departementschefen här torde åsyfta, kan omöjligt ha något vare sig direkt eller indirekt samband med frågan om jordens avdikning, vilken torde vara en nödvändig åtgärd oavsett jordbruksstrukturens omläggning eller andra rationaliseringsåtgärders genomförande. Likaväl som jorden är ett grundläggande element för varje slag av jordbrukshushållning är jordens avdikning en av jordbrukshushållningens typ oberoende fråga.

Vi anse den statsunderstödda torrläggningens verksamheten vara av synnerligen grundläggande betydelse för särskilt det mindre jordbrukets rationalisering och förkovran. Med hänsyn härtill anse vi att riksdagens medelsanvisning för bidragstilldelning till ifrågavarande ändamål bör, inte minst med hänsyn till det mindre jordbrukets begränsade investeringsresurser, vara så stor, att den står i rimlig proportion till behovet och kan medföra en åtminstone succesiv reglering av den oeffterättliga efterläpning i fråga om bidragsansökningars behandling, som under flera år varit rådande.

Vi föreslå därför,

att riksdagen måtte besluta att

- 1) medgiva, att under budgetåret 1946/47 må beviljas bidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa högst 8 000 000 kronor;
- 2) till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av kronor 6 000 000.

Stockholm i januari 1946.

Erik Karlsson.

Gösta Kempe.

Gunnar Adolfsson.

Axel Nordström.